

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПОЛІТОЛОГІЯ»

Ступінь освіти	Бакалавр
Освітня програма	Соціальна антропологія
Кількість кредитів ЄКТС	6
Тривалість викладання	5-й семестр (9 та 10 чверті)
Заняття:	
Лекції	4 години на тиждень
Практичні заняття	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Передумови для вивчення: викладання курсу ґрунтується на знаннях, отриманих з попередньо вивчених дисциплін «Соціологія», «Всесвітня історія», «Історія релігії» та «Економічна теорія».

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5088>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти.

Онлайн-консультації: електронна пошта

Інформація про викладачів:

	Осин Вадим Володимирович (лекції, практичні заняття)
	Посада: доцент кафедри історії та політичної теорії
	Вчене звання: доцент
	Вчений ступінь: кандидат політичних наук
	Персональна сторінка: https://ipt.nmu.org.ua/ua/spivr/osin.php
	E-mail: ipt.nmu@gmail.com
	Кабінет: пр. Д.Яворницького, 19, корп. 1, кімн. 63

1. Анотація до курсу

Вивчення основних категорій політології дозволяє зорієнтувати людей в швидкоплинній соціально-політичній динаміці, дати їм конкретні теоретичні

знання, практичні установки, основи політичної культури, вміння проникати в сутність політичних явищ і бачити у їх зовнішніх проявах глибинні політичні закономірності.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета — поглиблене вивчення основних аспектів політичного життя суспільства, ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями розвитку політичних відносин в Україні, формування політичної свідомості та політичної культури.

Завдання курсу:

ознайомитися з об'єктом, предметом і методами політичної науки, її понятійно-категоріальним апаратом;

розширити кола знань про сутність політичної влади, політичних процесів і відносин, роль політичних систем і режимів в житті держави, сутність громадянського суспільства та правової держави, значення міжнародної політики та міжнародних відносин для національної безпеки;

ознайомитися із досягненнями світової та вітчизняної політичної думки, основними сучасними політологічними школами, напрямками, концепціями.

3. Результати навчання:

розвиток уміння орієнтуватися в політиці як соціальній реальності, характеризувати різні аспекти політичного розвитку суспільства, порівнювати програми і платформи основних політичних партій та рухів, які впливають на політичне життя України;

формування навичок самостійної оцінки політичних проблем сучасності, уміння визначати ціннісно-нормативні орієнтири та принципи політичних платформ, ідеологій та окремих концепцій;

світоглядна підготовка, яка передбачає формування стійкої особистої громадянської та політичної позиції, розвиток аналітичного мислення, виховання критичного та неупередженого ставлення до представників різних політичних сил, громадян з різними політичними поглядами, а також розвиток політичної свідомості та політичної культури.

4. Структура курсу

Види та тематика навчальних занять
ЛЕКЦІЇ
1. Основні категорії політичної науки: влада
1.1. Основні теоретичні підходи до визначення сутності влади
1.2. Концепція влади Роберта Даля: біхевіоралістський підхід
2. Основні категорії політичної науки: політика
2.1. Основні теоретичні підходи до визначення сутності політики
2.2. Біхевіоральне розуміння політичної сфери
2.3. Політична філософія та розмаїття політичного

Види та тематика навчальних занять
3. Основні категорії політичної науки: держава
3.1. Основні теоретичні підходи до визначення сутності держави
3.2. Концепція держави Макса Вебера. Поняття легітимності
3.3. Військові теорії походження держави
3.4. Концепція держави Майкла Манна
3.5. Держава в еволюційній теорії
4. Основні категорії політичної науки: політична система та політичний режим
4.1. Політична система: визначення та еволюція підходів
4.2. Політична система Девіда Істона та Габріеля Алмонда: порівняльна характеристика
4.3. Політичний режим: визначення, співвідношення з поняттям політичної системи
5. Міжнародні організації: ключові поняття, теорії та стратегії формування реальності
5.1. Міжнародні організації: визначення, види, функції.
5.2. Теоретичні підвалини розуміння міжнародних організацій: лібералізм, реалізм, соціальний конструктивізм, теорія принципала-агента
5.3. Міжнародні організації як бюрократичні структури: головні принципи функціонування та джерела влади
5.4. Механізми конструювання соціально-політичної реальності сучасними міжнародними організаціями
5.5. Демократія, світовий порядок, розвиток, легітимація та міжнародні організації
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
1 Влада
1.1. Радикальний погляд на владу Стівена Льюкса
1.2. Влада та дискурс у соціальній та політичній теорії Мішеля Фуко
2. Держава
2.1. Військові теорії походження держави
2.2. Концепція держави Майкла Манна
2.3. Держава в еволюційній теорії
3. Політичний режим
3.1. Моделі та форми демократії.
3.2. Демократичний режим: теорії Даля, Роккана, Даймонда, Шумпетера тощо
Дизайн законодавчої та виконавчої влади: президенціалізм та парламентаризм
3.3. Неопатрімоніальний режим України
4. Основні сучасні міжнародні організації
4.1. Міжнародний валютний фонд (МВФ): принципи управління, фінанси, політика розподілу квот
4.2. Група Світового банку: головні організації, принципи діяльності та політика розподілу ресурсів
4.3. Еволюція епістемологічного підґрунтя діяльності МВФ та Світового банку та оцінка його ефективності

Види та тематика навчальних занять
4.4. ООН: основні органи, організаційна структура, стосунки з іншими міжнародними організаціями
5. Особливості наукового дослідження політики та види політологічних досліджень
5.1. Дисциплінарна будова політичної науки: специфічність політичних проблем та парадигмальна природа політологічних головоломок
5.2. Політологічні дослідження: ідеології, політичний режим, істеблішмент та гносеологія
5.3. Особливості політологічного дослідження: онтологія та епістемологія в політичній науці
5.4. Кількісні та якісні види політологічних досліджень

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365.

Використовуються лабораторне та мультимедійне обладнання кафедри історії та політичної теорії, дистанційна платформа Microsoft Teams.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів за теоретичною та практичною частиною складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за практичну частину (оцінюється максимально у 60 балів) та за теоретичну частину (оцінюється максимально у 40 балів). Практична частина включає оцінювання відповідей на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань. Теоретична частина включає оцінювання підсумкової контрольної роботи. Загалом за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

6.3. Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку). Іспит відбувається у формі письмової роботи за програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів за іспит: 100.

6.4. Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю:

100% (від максимальної кількості балів за даний вид роботи) – відповідь правильна, обґрунтована, осмислена, засвідчує вільне володіння матеріалом;

80% (від максимальної кількості балів за даний вид роботи) – відповідь правильна, проте містить окремі несуттєві неточності;

60% (від максимальної кількості балів за даний вид роботи) – відповідь містить суттєві неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена;

40% (від максимальної кількості балів за даний вид роботи) – відповідь неповна, містить грубі помилки;

20% (від максимальної кількості балів за даний вид роботи) – відповідь фрагментарна, містить окремі правильні елементи;

0% (від максимальної кількості балів за даний вид роботи) – відповідь відсутня.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". <https://inlnk.ru/xvgyx>.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту і бути зареєстровані на дистанційний курс «Політологія» (<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5088>)

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Політологія» (<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5088>).

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту або на форум дистанційного курсу.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси

Здобувачі вищої освіти можуть додатково отримати до 10 балів за виконання додаткової самостійної роботи за курсом, наприклад виконання індивідуальних завдань за додатковою темою – завдання пропонуються викладачем, підготовка доповіді і участь у студентських наукових конференціях за темою курсу, підготовка методичних матеріалів і презентацій.

7.7. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувача вищої освітим буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Політологія».

8. Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Байме К. Політичні теорії сучасності / К. Байме ; [пер. з нім.]. — К. : Стило, 2008. — 396 с.
2. Енциклопедія політичної думки /За ред. Девіда Міллера / Пер. з англ. - К.: Дух і літера, 2000 - 472 с.

3. Євроатлантичне співробітництво та міжнародні організації: навч. посіб. / авт. кол.: О. Ф. Деменко, П. О. Демчук, Р. А. Калениченко [та ін.], під заг. ред. О. І. Пошедіна. – К.: НУОУ, 2011. – 474 с.
4. Зеленько Г. «Навздогінна модернізація»: досвід Польщі та України. – К.: Критика, 2003. – 216 с.
5. Консерватизм. Консервативна традиція політичного мислення від Едмунда Берка до Маргарет Тетчер. Антологія. 2-ге видання (перероблене і доповнене). Серія «Політичні ідеології». – К.: Смолоскип, Простір 2008. – 788 с.
6. Короткий оксфордський політичний словник / Пер. з англ.; за ред. І. Макліна, А. Макмілана. — К: Вид-во Соломії Павличко „Основи”, 2006. – 789 с.
7. Кутуєв П.В. Трансформації модерну: інституції, ідеї, ідеології : монографія / П.В. Кутуєв. – Херсон: ВД «Гельветика», 2016. – 516 с.
8. Лібералізм. Ліберальна традиція політичного мислення від Джона Локка до Джона Роулза. Антологія. 2-ге видання (перероблене). Серія «Політичні ідеології». К.: Смолоскип, Простір, 2009. - 1128 с.
9. Мацієвський Ю. В. У пастці гібридності: зигзаги трансформацій політичного режиму в Україні (1991-2014). – Чернівці: Книги – ХХІ, 2016. – 552 с.
10. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін.]. – Львів : «Новий Світ-2000», 2016. – Т. 1. – 516 с.
11. Політична наука: Методи досліджень : підручник / [О. А. Габрієлян та ін.]; за ред. О. А. Габрієляна. К. : ВЦ «Академія», 2012. — 320 с.
12. Стройко Т.В. Міжнародні організації: Навч. посібник/ Т.В. Стройко. - К.: Кондор-Видавництво, 2015. – 250 с.

Додаткова

1. Горовіц Д. А. Міжетнічні конфлікти. Пер. з англ. О. А. Ківшик. – Харків: Каравела, 2004. – 684 с.
2. Кимлічка, В. Лібералізм і права меншин. - Харків: Центр освітніх ініціатив, 2001. – 176с.
3. ЛеДюк, Л. Учасницька демократія: референдуми у теорії та на практиці. – Харків: Центр Освітніх Ініціатив, 2002. – 160с.
4. Романюк А., Литвин В. Порівняльний аналіз політичних інститутів країн Вишеградської групи та інших країн Центрально-Східної Європи. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 548с.
5. Уоттс, Р. Федеративні системи. - Харків : Центр освітніх ініціатив, 2002. - 192с.
6. Янг, Л. Регуляція політичного фінансування у ліберально - демократичних суспільствах. - Київ : "Ай Бі", 2002. - 96 с.